

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัด

ในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1

Academic Administration Strategy of Northeast Charity School District 1 in Buddhist Temples

วส:สงกรานต์ โยธา, อนันต์ ศรีอำไพ และวิมล สุวรรณแสนวิ

Phrasongkran Yota, Anan Sri-Ampai and Vimonporn Suwanseantavee

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

North Eastern University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ruttapong54@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 3) เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 รูป/คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 10 รูป/คน ครูผู้สอน 140 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อธิปัญญาศึกษา รองลงมา คือ อธิศีลศึกษา และอธิจิตตศึกษา

2. ความต้องการจำเป็นกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 ในภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 แสดงให้เห็นว่าจะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 16 ด้านที่มีความต้องการพัฒนาสูงสุด ได้แก่ อธิศีลศึกษา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 แสดงให้เห็นว่า จะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 16 ส่วนอธิจิตตศึกษา และอธิปัญญาศึกษา

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.15 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมจึงไม่มีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา

3. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 คือ 1) อธิศีลสิกขา 4 กลยุทธ์ ด้านงานนิเทศ ด้านงานทะเบียน ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านงานสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา 2) อธิจิตตสิกขา 5 กลยุทธ์ ด้านงานห้องสมุด ด้านงานแนะแนว ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา และด้านงานพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 3) อธิปัญญาสิกขา ด้านงานวางแผนงานวิชาการ ด้านงานวิจัยในสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านงานจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร

Abstract

The purpose of this research aims to 1) Study current condition of academic administration strategy of northeast charity school district 1 in buddhist temples. 2) Study the significant of academic administration strategy of northeast charity school district 1 in buddhist temples. 3) Develop academic administration strategy of northeast charity school district 1 in buddhist temples. Samples in this research are 10 school administrators and 140 teachers. Applied research instrument is scale based on 5 levels with content validity (IOC) of 0.85-1.00 and reliability of 0.98. Data has been analyzed by a computer program.

The results are:

1. The overall level of current condition of academic administration strategy of northeast charity school district 1 in buddhist temples is high, especially on eminent intellectual virtue, followed by the four eminent virtue and virtue contemplative prayer.

2. The overall level of the significant of academic administration strategy of northeast charity school district 1 in buddhist temples is 0.16 with 2 aspects that need to be developed which are the four eminent virtue and virtue contemplative prayer respectively. Eminent intellectual virtue has been significantly appropriate without any need for development.

3. Academic administration strategies of northeast charity school district 1 in buddhist temples are identified into 1) 4 strategies on the four eminent virtue;

communication, registration, general learning, and learning innovation, 2) 5 strategies on virtue contemplative prayer; library, advisory, learning development, quality assurance in education, and curriculum development, 3) 4 strategies on eminent intellectual virtue; academic plan and policy, research, evaluation, and teaching assessment.

Keyword: Administration Strategy

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทด้านการศึกษาของชาติ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาบุคคลในแง่ของการสร้างความมั่งคั่ง ซึ่งปรากฏถึงการให้ความสำคัญของการศึกษาเอาไว้ในมาตรา 4 วรรคแรกว่า “การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” (National Education Act, 1999)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกใน ความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ

ทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (Ministry of Education, 2009)

สถาบันพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาชาติไทย (Office of the National Education Commission, 2007) กล่าวไว้ว่า สถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชน เยาวชนในชาติให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขมาช้านานอย่างต่อเนื่อง ทั้งบทบาทผู้นำ บทบาทผู้ตามและสนับสนุนส่งเสริม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยสำคัญว่า ความสำคัญของสถาบันพระพุทธศาสนาในการจัดการศึกษา คือในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 ที่ทรงปฏิรูประบอบราชการครั้งสำคัญเพื่อประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรืองเท่าเทียมกับนานาประเทศและพ้นจากการล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตกนั้น พระองค์ได้ทรงจัดให้มีการศึกษาสมัยใหม่ ซึ่งวัดหรือสถาบันศาสนา

หน้าที่จัดการศึกษาสนองพระราชดำริทั้งใน กรุงเทพมหานครและหัวเมืองต่างๆ องค์การที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่พลเมือง ได้แก่ วัด และวัง วัดจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป ในขณะที่วังจัดการศึกษาเพื่อบุตรหลานข้าราชการและเจ้านาย แต่เมื่อรัฐได้จัดวางหลักสูตรใหม่ เพื่อให้พลเมืองไทยอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น วัดก็รับจัดการศึกษาโดยให้พระภิกษุที่มีความรู้เดิมเป็นจำนวน มากเข้ามาทำหน้าที่เป็นครูสอน สถานที่ศึกษา เล่าเรียน ส่วนมากก็เป็นศาลาวัด

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธ ศาสนาอีสาน เขต 1 ในเรื่องของการบริหารงาน วิชาการยังด้อยคุณภาพอยู่ ขาดการบริหารจัดการ ที่ดี บุคลากรทางวิชาการก็มีไม่มาก จนทำให้เกิด ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการ ไม่มีการอบรม พัฒนางานด้านวิชาการเท่าที่ควร การบริหารงาน วิชาการเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง (Kanthatan, 2013) เพราะถ้าโรงเรียนขาดการบริหารงาน วิชาการที่ดีแล้ว ย่อมนำมาซึ่งความล้มเหลวทาง วิชาการของโรงเรียน ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก็ไม่มี ซึ่งได้มีผู้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตน์ารามโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า การบริหาร งานวิชาการยังอยู่ในระดับน้อย (Ministry of Education, 1999)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่ได้รับผิดชอบ ในการสอน จึงมีความสนใจในการทำการวิจัย รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1

เพื่อให้สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ในการบริหารงานวิชาการซึ่งจัดอยู่ใน หน่วยงานของแต่ละโรงเรียน ทำให้การบริหาร ในการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 มีการพัฒนาทางวิชาการที่มากขึ้นและรู้ถึง วิธีการที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพ ต่อโรงเรียนในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของกลยุทธ์ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1

2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1

3. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงาน วิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เน้นการศึกษากลยุทธ์ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 โดยผู้วิจัย ได้ศึกษาจากเอกสารข้อมูลการบริหารงานวิชาการ ของกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การบริหารการศึกษา ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (2557) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (2558) โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น (2558) โรงเรียนการกุศล

วัดหนองแขง (2558) โรงเรียนวัดศรีจันทร์ (2558) ทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดใน พระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 13 ด้าน คือ 1) งานวางแผนด้านวิชาการ 2) งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานประกันคุณภาพการศึกษา 5) งานแนะแนว 6) งานห้องสมุด 7) งานนิเทศ 8) งานวิจัยในสถานศึกษา 9) งานทะเบียน 10) งานสื่อและนวัตกรรมการศึกษา 11) งานจัดการเรียนการสอน 12) งานพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา และ 13) งานกลุ่มสาระการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการ จำนวน 22 รูป/คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 22 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 250 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 294 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้นำด้านต่างๆ เชิงปริมาณกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากและขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Size) และใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970 : 607-610) และการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 รูป/คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 140 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 160 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จากประสบการณ์ รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 ได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกโรงเรียนที่มีผลงานความโดดเด่นในการบริหารเป็นที่ยอมรับ จากโรงเรียน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนการกุศลวัดหนองแขง และโรงเรียนวัดศรีจันทร์ แห่งละ 2 คน รวมจำนวน 4 คน โดยการสัมภาษณ์ บุคลากรหลักโรงเรียนละ 2 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ พร้อมการศึกษาเอกสารดำเนินงานและการสังเกต สัมภาษณ์ ตลอดทั้งดูงานในสถานศึกษาด้วย

4. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 อธิสัสสิกขา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานนิเทศ รองลงมาคือ งานทะเบียน งานสื่อ และนวัตกรรมการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งานกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 อธิจิตตสิกขา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ งานแนะแนว งานพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คือ งานห้องสมุด

1.3 อธิปัญญาศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ งานวิจัยในสถานศึกษา งานวางแผนงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผลและประเมินผล

2. ความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1

2.1 อธิศีลศึกษา ในภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 แสดงให้เห็นว่าจะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 16 ด้านงานนิเทศ ด้านงานทะเบียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.19, 0.18 แสดงให้เห็นว่าจะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 19, 18 ส่วนด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านงานสื่อและนวัตกรรมการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.15, 0.14 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมจึงไม่มีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา

2.2 อธิจิตตศึกษา ในภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.31 แสดงให้เห็นว่าจะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 31 ด้านงานห้องสมุด ด้านงานแนะแนว ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา และด้านงานพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.17, 0.16, 0.15, 0.12 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมจึงไม่มี

ความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา

2.3 อธิปัญญาศึกษา คือ ศึกษาเรื่องปัญญาอบรมตนให้เกิดปัญญาแจ่มแจ้ง ในภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 แสดงให้เห็นว่าจะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 16 ด้านงานวางแผนงานวิชาการ ด้านงานวิจัยในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 แสดงให้เห็นว่าจะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 16 ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านงานจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.15 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมจึงไม่มีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา

3. สรุปลกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 อธิศีลศึกษา 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ด้านงานนิเทศ กลยุทธ์ที่ 2 ด้านงานทะเบียน กลยุทธ์ที่ 3 ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกลยุทธ์ที่ 4 ด้านงานสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 อธิจิตตศึกษา 5 ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ด้านงานห้องสมุด กลยุทธ์ที่ 2 ด้านงานแนะแนว กลยุทธ์ที่ 3 ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 4 ด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา และกลยุทธ์ที่ 5 ด้านงานพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 อธิปัญญาศึกษา 4

กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ด้านงานวางแผนงานวิชาการ กลยุทธ์ที่ 2 ด้านงานวิจัยในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และกลยุทธ์ที่ 4 ด้านงานจัดการเรียนการสอน

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบและน่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22 กำหนดแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ต้องมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ อย่างไรก็ตามการเรียนรู้นั้นเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่วิธีสอนแต่เป็นเทคนิคการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ในขณะเดียวกันกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย อธิสัสศึกษา คือ เน้นด้านงานนิเทศ ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านงานทะเบียน และด้านงานสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา อธิจิตตศึกษา เน้นที่ด้านงานแนะแนว ด้านงานห้องสมุด ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา และด้านงานพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา และอธิปัญญาศึกษา เน้นที่ด้านงานจัดการเรียนการสอน ด้านงานวิจัยในสถานศึกษา ด้านงานวางแผนงานวิชาการ ด้านงานวางแผนงานวิชาการ และด้านการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2000 : 12) ได้ทำการศึกษาถึงลักษณะกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ คือ กระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุขและบูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนทันสมัย เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือก และมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศ

ให้อี้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียน เป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคน มีความสุข ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามหลัก ธรรมที่นำมาใช้ในกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1

2. ความต้องการจำเป็น PNI^{modified}

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสาน เขต 1 ในภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 แสดงให้เห็นว่า จะต้องได้อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนา จากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็น มีค่าคิดเป็นร้อยละ 16 ด้านที่มีความต้องการ พัฒนาสูงสุด ได้แก่ อธิสัสศึกษา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 แสดงให้เห็นว่า จะต้องได้อัตราการ เปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่เป็นอยู่ ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 16 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจะต้องมีการนิเทศ ภายในโรงเรียนเป็นประจำทุกปี นำบุคคลกร ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอื่น มีการนิเทศระหว่างครู ด้วยกัน ยอมรับในเหตุและผลปฏิบัติตามข้อตกลง ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา สร้างสรรค์ แสวงหาความสามารถพิเศษของครูแต่ละบุคคล โดยยึดหลักการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารให้ คำปรึกษาในรายบุคคลและรายกลุ่ม ส่วนงาน ทะเบียน จะต้องจัดทำระเบียบ แผนงาน แนวทาง ปฏิบัติเกี่ยวกับงานทะเบียน ดำเนินการ รับมอบตัว ลงทะเบียนประวัตินักเรียน และจำหน่ายนักเรียน จัดทำและเก็บรักษาเอกสาร หลักฐานทางการ

ศึกษา และงานทะเบียนให้เป็นปัจจุบัน มีการ วิเคราะห์งาน รวบรวมปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาต่อไป มีการตรวจสอบและ ออกเอกสารหลักฐานทางการศึกษา และใบ ประกาศนียบัตร งานกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะต้องส่งเสริมแนะนำให้ครูได้ดำเนินการจัดทำ ข้อสอบวิเคราะห์ข้อสอบของตนเอง เพื่อปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ผลิตสื่อเพื่อใช้เอง และนำสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี มาใช้เพื่อพัฒนาตนเองและผู้เรียน ดำเนินการให้ บุคลากรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามแนวทางการปฏิรูปการ เรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา จัดทำคู่มือการบริหารงาน วิชาการเผยแพร่แก่บุคลากรในแต่ละกลุ่มสาระการ เรียนรู้ ส่งเสริม กำกับและติดตามการแข่งขันความ เป็นทางวิชาการและความสามารถของผู้เรียน งาน สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา จะต้องจัดให้มีการ ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อและนวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียน ส่งเสริมการมี กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน ส่งเสริมให้ครู พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอน จัดทำสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อใช้ใ้ การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาด้านวิชาการ มีแผนพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและ

เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิริพงษ์ เสาภายน (Sawpayon, 2005) กล่าวถึง ความสำคัญของงานบริหารโรงเรียนว่า เป็นการสร้างประสิทธิภาพความสำเร็จภายในองค์กร ด้วยการสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการจัดการในโรงเรียน ซึ่งบุคลากรตั้งแต่ครูผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรจะได้มีจุดหมายปลายทางเช่นเดียวกับโรงเรียนเพื่อสร้างประสิทธิภาพความสำเร็จภายในองค์กร นั้นหมายความว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยอาศัยหลักการบริหารต่างๆ ตามสภาพการณ์ของสถานศึกษา

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย
 - 1.1 การสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 ที่สถานศึกษาควรดำเนินการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ผลจากการประเมินสามารถนำมากำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะสะท้อนความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของผู้สอน

- 1.2 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อหลักไตรสิกขาด้านอธิจิตสิกขากับด้านอธิปัญญาสิกขา คือ มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการใช้กระบวนการแนะแนวและส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยการอบรมพัฒนาจิตให้สงบมั่นคงเป็นสมาธิ

- 1.3 ในขั้นตอนการสร้างกลยุทธ์ อาจใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันก็ได้ ในกรณีที่มิมีระยะเวลาในการดำเนินงานมากซึ่งจะทำให้ได้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 2.1 อธิศีลสิกขา ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของฝ่ายบริหารงานวิชาการ

- 2.2 อธิจิตตสิกขา ด้านงานห้องสมุด โรงเรียนควรดูแล เก็บรักษา ซ่อมบำรุง ครุภัณฑ์ให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้งานได้อยู่เสมอ

- 2.3 อธิปัญญาสิกขา ด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนควรดำเนินการจัดทำตารางสอบกลางภาค ปลายภาค ประสานงานกับงานฝ่ายวิชาการทุกครั้ง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า อธิศีลสิกขา ด้านงานงานนิเทศ มีระดับการปฏิบัติสูงสุด จึงควรมีการศึกษาวิจัยตามหลักไตรสิกขา เน้นงานนิเทศเพื่อการพัฒนาโรงเรียนซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ทั้งภาพรวมระดับสถานศึกษา

3.2 จากการจัดสนทนากลุ่มและ
ลงภาคสนาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย
ในครั้งนี้ พบว่า อาจมีปัจจัยภายนอกอื่นที่ส่งผล
ต่อกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียน
การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เช่น นโยบาย
ของรัฐบาล สมรรถนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน
รวมถึงกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง
แต่ละสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน
ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำตัวแปรนอกดังกล่าว
มาพิจารณาด้วย

3.3 กลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้นสามารถ
นำไปศึกษาวิจัยเป็นรูปแบบเทียบเคียงใช้กับ
สถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งภาครัฐและเอกชน
ซึ่งเป็นการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีคุณภาพ ต่อไป

3.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ
เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เช่น
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเพื่อพัฒนา

References

- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ministry of Education. (2007). *Annual Report 2007 : Building A World - Leading Education System. (Mimeographed)*. Bangkok : Ministry of Education.
- Office of the National Education Commission. (1999). *National Education Act of B.E. 2542 (1999)*. Bangkok : Seven Printing Group.
- Suthat, S. (2005). *Principles of Management : Theory and Practice*. Type 2. Bangkok : Book Point.